

SFEERVERSLAG INFORMATIESESSIE LITH, 03 OKTOBER 2024

Inleiding

Donderdag 3 oktober 2024 vond in Lith een 'dijkdorpsessie' plaats in het kader van dijkverbetering Lith-Bokhoven. Er namen ongeveer 50 bewoners, ondernemers en vertegenwoordigers van de betrokken partners deel. De sessie richtte zich specifiek op de dijk in Lith. Tijdens deze bijeenkomst lag de nadruk op het begrijpen en ophalen van aandachtspunten vanuit de omgeving. De situatie in Lith is vrij complex, met name door de bebouwing aan beide zijdes van de dijk. In twee rondes werd in kleinere groepjes gebrainstormd over de kwaliteiten van het gebied en de uitdagingen die aangepakt moeten worden in het kader van de dijkverbetering.

Van de sessie is een sfeerverslag gemaakt: een combinatie van een beschrijving van de avond, enkele foto's en de belangrijkste resultaten. De presentatie vindt u los op de website. De resultaten van de dijkdorpsessie worden door het projectteam verwerkt en gebruikt in de daaropvolgende bijeenkomsten. Als u iets opgevallen is in dit verslag, of u wilt er op reageren, neem dan contact op met Sjors Hoek (shoek@aaenmaas.nl).

Welkomstwoord en plenaire start

De bijeenkomst begon met een welkom. Er is kort stil gestaan bij de opgave die het project heeft en de manieren waarop een dijk kapot kan gaan bij hoog water (verschillende faalmechanismen). De exacte opgave, waar welk faalmechanisme zich bevindt, verschilt per deelgebied en zal begin volgend jaar duidelijker in beeld komen. Wat wel duidelijk is, is dat het hele dijktraject, van Lith tot Bokhoven, moet worden aangepakt. De komende maanden werkt het projectteam 3 of 4 denkrichtingen uit voor de verbetering van de dijk. Deze denkrichtingen zijn nog globaal en verschillen bewust van elkaar om de voor- en nadelen goed in beeld te brengen. Hierover is ook afstemming met de omgeving via onder andere dijktafels.

Recentelijk is grondonderzoek uitgevoerd over de hele dijk, en enkele van de aanwezigen hadden die activiteiten inderdaad gezien. Dit onderzoek is essentieel om een scherper beeld

van de dijkverbeteringsopgave te krijgen. Maar dan zal er ook nog enige spreiding blijven. Begin volgend jaar zijn de uitkomsten hiervan bekend.

Na de plenaire start zijn de deelnemers in kleinere groepjes in gesprek gegaan met elkaar en het projectteam over het dorp en de dijk.

Verleden en heden van Lith

In de groepjes werden het verleden, heden en toekomst van Lith in relatie tot de dijkverbetering en de Maas besproken.

In de geschiedenis van Lith speelt de Maas een centrale rol. Het dorp ontstond op de hoger gelegen delen van stroomruggen, gevormd door de rivier. In de middeleeuwen werden zijwenden en dorpspolders aangelegd om het dorp te beschermen tegen overstromingen. Vanaf de 13e eeuw werden grotere bedijkingen gerealiseerd, die de basis vormden voor de huidige dijk.

De Maas was vroeger veel dynamischer, met meanders en overlaten (lage stukken dijk) om overtollig water af te voeren. De Beerse overlaat is de bekendste. Stond het water in de Maas hoog genoeg, dan ontstond er in het lage achterland een brede rivier tussen Beers tot aan Den Bosch. Hierdoor was de polder tussen Empel en Rosmalen een open gebied. In de 20e eeuw werd de rivier gereguleerd door het plan Lely, waarbij meanders werden afgesneden en de rivierbedding gestabiliseerd werd met kribben en stuwen. De Beerse Overlaat werd opgeheven. Hierdoor werd de afwatering verbeterd en veranderde het landschap rond het dorp.

Eind jaren negentig is de dijk langs de Maas ook versterkt, mede naar aanleiding van de hoogwaters die daarvoor zijn opgetreden. Meerdere aanwezigen hadden deze versterking meegemaakt waardoor de verschillende ontwerpvarianten van toen en hun ervaringen daarmee nadrukkelijk aan de orde kwamen. Het was de meeste mensen duidelijk welke woningen buitendijks staan en welke binnendijks.

Nadat stil was gestaan bij de rijke geschiedenis gingen de deelnemers verder praten over de kwaliteiten in het gebied, met vaak de dijk als een belangrijke component daarvan. De deelnemers zijn ontzettend trots op hun dorp, de prachtige uitzichten en de rijke geschiedenis, en de bewoners willen deze waarden graag behouden. Daarbij werden door enkele deelnemers ook vragen gesteld over de nut en noodzaak van de dijkverbetering.

De bijeenkomst werd plenair afgerond, waarin de belangrijkste bevindingen werden samengevat. Het bleek dat tijdens de verschillende groepsgesprekken een grote variëteit aan ideeën naar voren kwam die ingaan op de dijkverbeteringsopgave. Zoals het verhogen en versmallen van de weg op de Lithse dijk in combinatie met verkeersmaatregelen, het opvijzelen (verhogen) van woningen, tijdelijke waterkeringsmaatregelen (bijv. coupures), maatregelen in de Maas (uiterwaarden). Daarbij kwam ook regelmatig het onderwerp verkeer en het behoud van parkeerplekken aan bod.

De aanwezigen hebben aangegeven dat zij graag later in het proces opnieuw betrokken willen worden als er meer informatie beschikbaar is over de opgave en de mogelijke maatregelen die hiervoor genomen kunnen worden. Het projectteam heeft de gesprekken als erg waardevol ervaren, omdat ze meer inzicht in de wensen en zorgen van de bewoners hebben gekregen. Ze kunnen de input benutten voor het uitwerken van verschillende denkrichtingen voor de dijkverbetering.